

Studiehandleiding

Basisscholing tot ParkinsonNet zorgverlener - 2017

*Geriatr - Physician assistant - Psychiater -
Revalidatiearts – Specialist ouderengeneeskunde -
Verpleegkundige specialist - Neuroloog*

Contact

Postadres

p/a Radboudumc
Stichting ParkinsonNet
Postbus 9101 (huispost 913)
6500 HB Nijmegen

Bezoekadres

Radboudumc
Neurologie, ParkinsonNet
Reinier Postlaan 4
6500 HB Nijmegen
Route 912, Ingang Oost

E-mailadres

scholingen@parkinsonnet.nl

Telefoonnummer

024 – 36 147 01

Website

www.parkinsonnet.nl

1 Inhoudsopgave

1	Inhoudsopgave	3
2	Voorwoord.....	4
3	ParkinsonNet onderwijsvisie	5
4	Algemene informatie ParkinsonNet basisscholing.....	6
5	Vrijdag 19 mei 2017 - programma.....	8
6	Vrijdag 19 mei 2017 - Voorbereiding.....	9
7	Vrijdag 19 mei 2017 - Informatie per scholingsonderdeel	10
8	Locatie en routebeschrijving	15

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ParkinsonNet.

2 Voorwoord

Deze studiehandleiding bevat belangrijke informatie over de *Basisscholing tot ParkinsonNet zorgverlener voorjaar 2017*. Deze scholing is een product van ParkinsonNet en is in beheer van ParkinsonNet ontwikkeld. Het is belangrijk dat u de informatie in deze studiehandleiding goed doorleest voorafgaand aan de scholing.

De ‘Basisscholing tot ParkinsonNet zorgverlener’ is samengesteld door:

Dr. Marten Munneke

Directeur ParkinsonNet

Prof. dr. Bas Bloem

Neuroloog, Parkinson Centrum Radboudumc Nijmegen

Dr. Bart Post

Neuroloog, Parkinson Centrum Radboudumc Nijmegen

Prof. Dr. Teus van Laar

Neuroloog, UMC Groningen

Irma Jansen

Ergotherapeut/onderzoeker, Radboudumc Nijmegen

Carla Aalderink

Directeur Parkinson Vereniging

Noortje Bergevoet

Scholingscoördinator ParkinsonNet (organisatorisch) scholingen@parkinsonnet.nl

Wij wensen u een inspirerende tijd toe op onze ‘Basisscholing tot ParkinsonNet zorgverlener’!

Het ParkinsonNet coördinatiecentrum

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ParkinsonNet.

3 ParkinsonNet onderwijsvisie

Optimale zorg voor parkinson, dat is ons doel!

ParkinsonNet is een landelijk netwerk van zorgverleners die gespecialiseerd zijn in het behandelen en begeleiden van parkinsonpatiënten. Meer dan 2900 zorgverleners (o.a. neurologen, fysiotherapeuten, ergotherapeuten, logopedisten, diëtisten en verpleegkundigen) zijn aangesloten bij dit netwerk. Ons streven is dat iedereen met de ziekte van Parkinson of een atypisch parkinsonisme de allerbeste zorg krijgt die mogelijk is. Dit doen we onder meer door de expertise te vergroten van zorgverleners middels scholingen, het ParkinsonNet congres en door onderzoek. We faciliteren een optimale samenwerking tussen de zorgverleners en maken de kwaliteit van de aangesloten zorgverleners transparant.

ParkinsonNet staat voor het optimaliseren van zorg voor patiënten met de ziekte van Parkinson en atypische parkinsonismen. ParkinsonNet beoogt de deskundigheid van zorgverleners te vergroten onder andere door het verzorgen van diverse scholingen:

- basisscholing
- nascholingen
- ParkinsonNet congres
- opleiding tot parkinsonverpleegkundige
- incompany scholingen voor verzorgenden en paramedici
- cursus voor verpleegkundigen
- e-learnings

4 Algemene informatie ParkinsonNet basisscholing

Basisscholing tot ParkinsonNet zorgverlener – voorjaar 2017			
Datum	Tijden	Locatie	Doelgroep
Vrijdag 19 mei	09.00 – 17.00	Van der Valk Hotel Utrecht	Multidisciplinair

Korte inhoud basisscholing

De eerste dag van de ‘Basisscholing tot ParkinsonNet zorgverlener’ is een introductie op de ziekte van Parkinson en bedoeld voor alle disciplines. De dag bestaat volledig uit plenaire sessies, waarin gerenommeerde parkinsonexperts in de ochtend vertellen over de klinische verschijnselen van de ziekte van Parkinson en de atypische parkinsonismen. In de middag komen de cognitieve en neuropsychiatrische problemen, en -medische en paramedische behandeling aan de orde, inclusief de multidisciplinaire samenwerking.

Algemene leerdoelen

Na afloop van de ‘Basisscholing tot ParkinsonNet zorgverlener’ bent u:

- Op de hoogte van de huidige visie op de ziekte van Parkinson en de medische en paramedische behandelmogelijkheden;
- Getraind in het onderzoeken en behandelen van parkinsonpatiënten volgens de richtlijn van uw beroepsgroep.

Doelgroep en toelatingseisen

Medische, paramedische en psychosociale zorgverleners die zich bezig houden met mensen met de ziekte van Parkinson.

Om mee te mogen doen aan de ‘Basisscholing tot ParkinsonNet zorgverlener’ dient u akkoord te gaan met de [scholingsvoorwaarden](#) en [deelnamevoorwaarden](#).

Opzet van de ‘Basisscholing tot ParkinsonNet zorgverlener’

Dag 1 – multidisciplinaire dag

- Onderwijsvorm: plenaire sessies
- Duur: 6 contacturen
- Geschatte zelfstudietijd: 30 minuten

Wat wordt er van de deelnemer verwacht tijdens de ‘Basisscholing tot ParkinsonNet zorgverlener’?

Om de ‘Basisscholing tot ParkinsonNet zorgverlener’ succesvol af te ronden is het belangrijk dat u de literatuur voor aanvang van de scholing heeft doorgenomen en is een actieve houding tijdens de scholingsdagen vereist. U dient alle scholingsdagen van de basisscholing te volgen. Voor de herregistratie dient u een keer per twee jaar deel te nemen aan het ParkinsonNet congres.

Accreditatiepunten

Accreditatie is aangevraagd bij diverse accreditatiebureaus. Afhankelijk van uw discipline wordt een vooraf vastgesteld aantal punten (onder voorbehoud) toegekend.

Accreditatiebureau	Doelgroep	Activiteit	Aantal punten
NVKG	Geriaters	Scholing	4*

*Deze accreditatie geldt ook voor het basisregister van artsen (GAIA)

Eindresultaten en afsluiting van de 'Basisscholing tot ParkinsonNet zorgverlener'

Na het succesvol afronden van de 'Basisscholing tot ParkinsonNet zorgverlener' neemt u deel aan het ParkinsonNet netwerk als 'parkinson-gespecialiseerde zorgverlener'. Alle deelnemers van ParkinsonNet worden vermeld op de [Parkinson Zorgzoeker](#).

Aansluitend wordt door ParkinsonNet accreditatiepunten aangevraagd bij de accreditatiebureaus, zoals hierboven onder accreditatiepunten vermeld. Mocht uw register hier niet genoemd zijn, dan is er een mogelijkheid om een deelnamebewijs/certificaat te ontvangen. Deze is aan te vragen via scholingen@parkinsonnet.nl.

Evaluatie

Na afloop van de 'Basisscholing tot ParkinsonNet zorgverlener' ontvangt u een digitaal evaluatieformulier. Wij vragen u vriendelijk deze in te vullen zodat wij onze scholingen in de toekomst kunnen optimaliseren.

Scholingsdocumenten

De benodigde scholingsdocumenten worden uiterlijk twee weken voor aanvang van de 'Basisscholing tot ParkinsonNet zorgverlener' in dropbox geplaatst. Hiervoor ontvangt u een link per e-mail. Controleer voor aanvang van de scholing de dropbox folder voor de laatste toevoegingen / aanpassingen van de documenten. Link dropbox...

Aanwezigheid en ziekmelding

Bij verzuim van een scholingsdag dient u vooraf hierover contact op te nemen met de scholingscoördinator via scholingen@parkinsonnet.nl. Indien u ziek bent, geeft u dit door aan het secretariaat van ParkinsonNet via telefoonnummer 024 – 3614701 of per e-mail scholingen@parkinsonnet.nl.

Indien een docent door overmacht verhinderd is, zal ParkinsonNet zich tot het uiterste inspannen om een vervanger met eenzelfde expertise en vaardigheid als de verhinderde docent te vinden, zodat de scholing alsnog doorgang kan vinden. Mocht de docent niet overgenomen kunnen worden, worden de deelnemers zo spoedig mogelijk op de hoogte gebracht. Zie ook [algemene scholingsvoorwaarden ParkinsonNet](#).

5 Vrijdag 19 mei 2017 - programma

Tijd	Programmaonderdeel	Spreker
08:30 – 09:15	Inschrijving en ontvangst	
09:15 – 09:45	Opening en introductie (titel aanpassen ivm accreditatie, Dr. Marten Munneke	
09:45 – 11:00	zoals 'wat is PN?') Motorische en niet-motorische problemen	Dr. Bart Post
11:00 – 11:15	Pauze	
11:15 – 12:00	Atypische parkinsonismen	Dr. Bart Post
12:00 – 12:45	Niet-medische zorg	Irma Jansen
12:45 – 13:45	Lunch	
13:45 – 14:15	De patiënt aan het woord	Hans Caris
14:15 – 14:30	Parkinson Vereniging	Carla Aalderink
14:30 – 15:00	Cognitieve en neuropsychiatrische problemen	Prof. Dr. Teus van Laar
15:00 – 15:15	Pauze	
15:15 – 16:00	Medicamenteuze behandeling	Prof. Dr. Teus van Laar
16:00 – 16:30	Chirurgische behandeling van parkinson	Prof. Dr. Teus van Laar
16:30 – 17:00	Power to the Parkinson patient	Prof. Dr. Bas Bloem
	Afsluiting	Irma Jansen

6 Vrijdag 19 mei 2017 - Voorbereiding

VOORBEREIDING DAG 1	
Opdracht	<p>Bekijk de informatiefilmpjes van diverse disciplines bij Parkinson bekijken (website van ParkinsonNet) zodat je de rol van betrokken disciplines kent:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Link video diëtetiek. • Link video ergotherapie. • Link video fysiotherapie. • Link video logopedie. • Link video verpleegkunde
Opdracht	<p>Download de Multidisciplinaire Richtlijn Parkinson 2006-2009 (2010) en de Handreiking voor multidisciplinaire parkinsonzorg in het verpleeghuis (2011) en 'blader' deze door zodat u globaal de opbouw kent en u dit later als naslagwerk kan raadplegen. Hier te downloaden.</p>
Studiebelasting	30 minuten

7 Vrijdag 19 mei 2017 - Informatie per scholingsonderdeel

09.15 – 09.45 uur		Opening en Introductie
Beknopte inhoud	Introductie in de doelen en organisatie van ParkinsonNet.	
Leerdoelen/competenties	Na afloop van dit onderdeel kunt u: <ul style="list-style-type: none"> - het doel van ParkinsonNet beschrijven; - de beoogde en tot nu toe bereikte resultaten van ParkinsonNet noemen. - benoemen welke producten ParkinsonNet aanbiedt - wederzijdse verwachtingen benoemen 	
Onderwijsvorm(en)	Hoorcollege	
Verplichte literatuur	Geen	
Aanbevolen literatuur	- Bloem BR, Munneke M. revolutionising management of chronic disease: the ParkinsonNet approach. <i>BMJ</i> . 2014;348:g1838.	
Studiebelasting	Contacttijd (met docent): 30 minuten	

09.45 – 11.00 uur		Motorische en niet-motorische problemen
Beknopte inhoud	State-of-the-art overzicht van de motorische en niet-motorische stoornissen die kenmerkend zijn voor de ziekte van Parkinson.	
Leerdoelen/competenties	Na afloop van dit onderdeel kunt u: <ul style="list-style-type: none"> - de vier belangrijkste motorische symptomen van de ziekte van Parkinson herkennen en beschrijven; - de belangrijkste niet-motorische symptomen van de ziekte van Parkinson beschrijven; - de impact van de ziekte van Parkinson op de gezondheid en kwaliteit van leven benoemen; - het beloop van de ziekte van Parkinson beschrijven. 	
Onderwijsvorm(en)	Hoorcollege	
Verplichte literatuur	Geen	
Aanbevolen literatuur	<ul style="list-style-type: none"> - Chaudhuri KR, Odin P, Antonini A, et al. Parkinson's disease: the non-motor issues. <i>Parkinsonism Relat Disord</i> 2011; 17:717-723. - Den Oudsten BL, Van Heck GL., De Vries J. Quality of life and related concepts in Parkinson's disease: a systematic review. <i>Mov Disord</i> 2007;22, 1528–1537. - Kalia LV, Lang AE. Parkinson's disease. <i>The Lancet</i>. 2015, 386 (29): 896-912. - Postuma RB, Berg D, Stam M, et al. MDS diagnostic criteria for Parkinson's disease. <i>Mov Disord</i> 2015; 30(12): 1591-1599. 	
Studiebelasting	Contacttijd (met docent): 75 minuten	

11.15 – 12.00 uur		Atypische parkinsonismen
Beknopte inhoud	Beschrijving van kenmerken van atypische parkinsonismen en de differentiatie met de ziekte van Parkinson.	
Leerdoelen/competenties	Na afloop van dit onderdeel kunt u: - de belangrijkste atypische parkinsonismen noemen; - ten minste twee verschillen noemen tussen de idiopatische ziekte van Parkinson en MSA, PSP en LBD.	
Onderwijsvorm(en)	Hoorcollege	
Verplichte literatuur	Geen	
Aanbevolen literatuur	<ul style="list-style-type: none"> - Calosimo C, Riley DE, Wenning GK, eds. Handbook of Atypical Parkinsonism. Cambridge: Cambridge University Press, 2011. - Postuma RB, Berg D, Stam M, et al. MDS diagnostic criteria for Parkinson's disease. <i>Mov Disord</i> 2015; 30(12): 1591-1599. 	
Studiebelasting	Contacttijd (met docent): 45 minuten	

12.00 – 12.45 uur		Niet-medische zorg
Beknopte inhoud	State-of-the-art overzicht van de niet-medische behandeling van parkinsonpatiënten.	
Leerdoelen/competenties	Na afloop van dit onderdeel kunt u: - de indicaties benoemen van fysio- en oefentherapie, ergotherapie, logopedie, diëtetiek, parkinsonverpleegkundige en psychosociale zorgverleners bij de ziekte van Parkinson. - paramedische behandelprincipes specifiek voor de ziekte van Parkinson uitleggen.	
Onderwijsvorm(en)	Hoorcollege	
Verplichte literatuur	-	
Aanbevolen literatuur	<ul style="list-style-type: none"> - Bloem BR, de Vries NM, Ebersbach G. Nonpharmacological treatments for patients with Parkinson's disease. <i>Mov Disord</i>. 2015;30(11):1504-1520. - Marck van der MA, Kalf JG, Sturkenboom IHWM, Nijkrake MJ, Munneke M, Bloem BR. Multidisciplinary care for patients with Parkinson's disease. <i>Parkinsonism and Related Disorders</i> 2009; S219-S223. 	
Studiebelasting	Contacttijd (met docent): 45 minuten	

13.45 – 14.15 uur		De patiënt aan het woord
Beknopte inhoud	Een indruk van het hebben van de ziekte van Parkinson.	
Leerdoelen/competenties	Na afloop van dit onderdeel kan de cursist zich beter verplaatsen in de belevingswereld van deze patiënt.	
Onderwijsvorm	Presentatie	
Verplichte literatuur	Geen	
Aanbevolen literatuur	Geen	
Studiebelasting	Contacttijd (met docent): 30 minuten	

14.15 – 14.30 uur		Parkinson Vereniging
Beknopte inhoud	De belangenbehartiger aan het woord 'Stefanie van Vliet'.	
Leerdoelen/competenties	Na afloop van dit onderdeel is de cursist beschrijven wat de Parkinson Vereniging doet.	
Onderwijsvorm	Interactief gesprek met de zaal	
Verplichte literatuur	Geen	
Aanbevolen literatuur	Geen	
Studiebelasting	Contacttijd (met docent): 15 minuten	

14.30 – 15.00 uur		Cognitieve en neuropsychiatrische problemen
Beknopte inhoud	State-of-the-art overzicht van de cognitieve en neuropsychiatrische symptomen die kenmerkend zijn voor de ziekte van Parkinson.	
Leerdoelen/competenties	Na afloop van dit onderdeel kunt u: <ul style="list-style-type: none"> - de belangrijkste cognitieve en neuropsychiatrische stoornissen bij de ziekte van Parkinson herkennen en beschrijven; - de gevolgen van cognitieve en neuropsychiatrische stoornissen voor de paramedische, psychosociale of verpleegkundige interventies beschrijven. 	
Onderwijsvorm	Hoorcollege	
Verplichte literatuur	Geen	
Aanbevolen literatuur	<ul style="list-style-type: none"> - Aarsland D, Marsh L, Schrag A. Neuropsychiatric symptoms in Parkinson's disease. <i>Mov Disord.</i> 2009 Nov 15;24(15):2175-86. - Schrag A et al. Caregiver burden in PD. <i>Movement Disorders</i>, 2006. - Schrag A. Factors influencing quality of life in PD. <i>Movement Disorders</i>, 2003. 	
Studiebelasting	Contacttijd (met docent): 30 minuten	

15.15 – 16.00 uur		Medicamenteuze behandeling
Beknopte inhoud	State-of-the-art overzicht van de medicamenteuze behandeling van parkinsonpatiënten.	
Leerdoelen/competenties	Na afloop van dit onderdeel kunt u: <ul style="list-style-type: none"> - de medicijn groepen die gebruikt worden om parkinsonklachten te behandelen benoemen - het werkingsmechanisme van de verschillende medicijn groepen globaal uitleggen - de mogelijke toedieningsvormen van medicatie bij Parkinson benoemen. - de belangrijkste bijwerkingen/complicaties van parkinsonmedicatie benoemen - de medicamenteuze mogelijkheden voor de behandeling van neuropsychiatrische problemen bij de ziekte van Parkinson beschrijven. 	
Onderwijsvorm	Hoorcollege	
Verplichte literatuur	Geen	
Aanbevolen literatuur	<ul style="list-style-type: none"> - B.R. Bloem, T. van Laar, S.H.J. Keus, H. de Beer, E. Poot, E. Buskens, W. Aarden, M. Munneke, namens de Centrale Werkgroep Multidisciplinaire Richtlijn Parkinson 2006-2009. Multidisciplinaire richtlijn ziekte van Parkinson. Alphen a/d Rijn, Van Zuiden Communications, 2010. - Rascol O, Lozano A, Stern M, Poewe W. Milestones in Parkinson's disease therapeutics. <i>Mov Disord.</i> 2011 May;26(6):1072-82. - Aarsland D, Marsh L, Schrag A. Neuropsychiatric symptoms in Parkinson's disease. <i>Mov Disord.</i> 2009 Nov 15;24(15):2175-86. 	
Studiebelasting	Voorbereiding: 30 min Contacttijd (met docent): 45 minuten	

16.00 – 16.30 uur		Chirurgische behandeling van parkinson
Beknopte inhoud	State-of-the-art overzicht van de chirurgische behandeling van parkinsonpatiënten.	
Leerdoelen/competenties	Na afloop van dit onderdeel kunt u: <ul style="list-style-type: none"> - de indicaties en contra-indicaties voor diepe hersenstimulatie noemen; - de belangrijkste resultaten en bijwerkingen van diepe hersenstimulatie noemen. 	
Onderwijsvorm	Hoorcollege	
Verplichte literatuur	Geen	
Aanbevolen literatuur	<ul style="list-style-type: none"> - B.R. Bloem, T. van Laar, S.H.J. Keus, H. de Beer, E. Poot, E. Buskens, W. Aarden, M. Munneke, namens de Centrale Werkgroep Multidisciplinaire Richtlijn Parkinson 2006-2009. Multidisciplinaire richtlijn ziekte van Parkinson. Alphen a/d Rijn, Van Zuiden Communications, 2010. 	

	- W. Thevathasan, R. Gregory. Deep brain stimulation for movement disorders. Pract Neurol 2010; 10: 16–26.
Studiebelasting	Contacttijd (met docent): 30 minuten

16.30 – 17.00 uur	
Power to the Parkinson patient	
Beknopte inhoud	De ziekte van Parkinson is een ongelooflijk fascinerende aandoening. In deze lezing gaat Bas Bloem, rijkelijk ondersteund door uniek videomateriaal, in op de grote verscheidenheid aan presentatie vormen van mensen met de ziekte van Parkinson. Ook wordt ingegaan op de vele bijzondere methoden die mensen zelf ontwikkeld hebben om te compenseren voor deze ziekte. Dergelijke compensatiemechanisme zijn een rijke bron van inspiratie als basis voor therapeutische interventies. De brug tussen observaties bij patiënten en toepassing in de praktijk wordt dan ook consequent in deze voordracht voorgelegd.
Leerdoelen/competenties	Na afloop van dit onderdeel heeft u: <ul style="list-style-type: none"> - Een beter begrip voor de enorme verscheidenheid aan symptomen die de ziekte van Parkinson kenmerkt; - Inzicht in de vele compensatiemechanismen die patiënten zelf gebruiken om te compenseren voor hun beperkingen; - Passie voor Parkinson!
Onderwijsvorm	Hoorcollege ondersteund met videomateriaal
Verplichte literatuur	Geen
Aanbevolen literatuur	Geen
Studiebelasting	Contacttijd (met docent): 30 minuten

8 Locatie en routebeschrijving

Adres

Van der Valk Hotel Utrecht
Winthontlaan 4-6, 3526 KV Utrecht

Bereikbaarheid met het openbaar vervoer

Plan hier uw reis met [openbaar vervoer](#).

Verschillende buslijnen en ook de sneltrams brengen u binnen 10 minuten van het Centraal Station Utrecht naar het hotel. Tijdens de spits vertrekt er iedere 7 minuten een bus of tram, en buiten de spits en in het weekend iedere 10 minuten. Buslijnen: 65, 74 en 77 en Sneltramlijnen: 60 en 61.

Bereikbaarheid met de auto

Van der Valk Hotel Utrecht is gelegen langs de A12 afslag 8. Plan [hier](#) uw reis met de auto.

Parkeren

Van der Valk Hotel Utrecht beschikt over een parkeergarage voor 330 personenauto's. Omdat de parkeergelegenheid beperkt is, adviseren wij u daarmee rekening te houden. Het hotel is uitstekend met het openbaar vervoer te bereiken en ook zijn er goedkope parkeergelegenheden op loopafstand van het hotel.

Parkeertarieven Van der Valk Hotel Utrecht

De kosten voor het parkeren zijn € 8,00 per auto

Parkeertarief P+R Westraven

Voor € 5,00 koopt u bij de automaat een combikaartje parkeren en reizen.